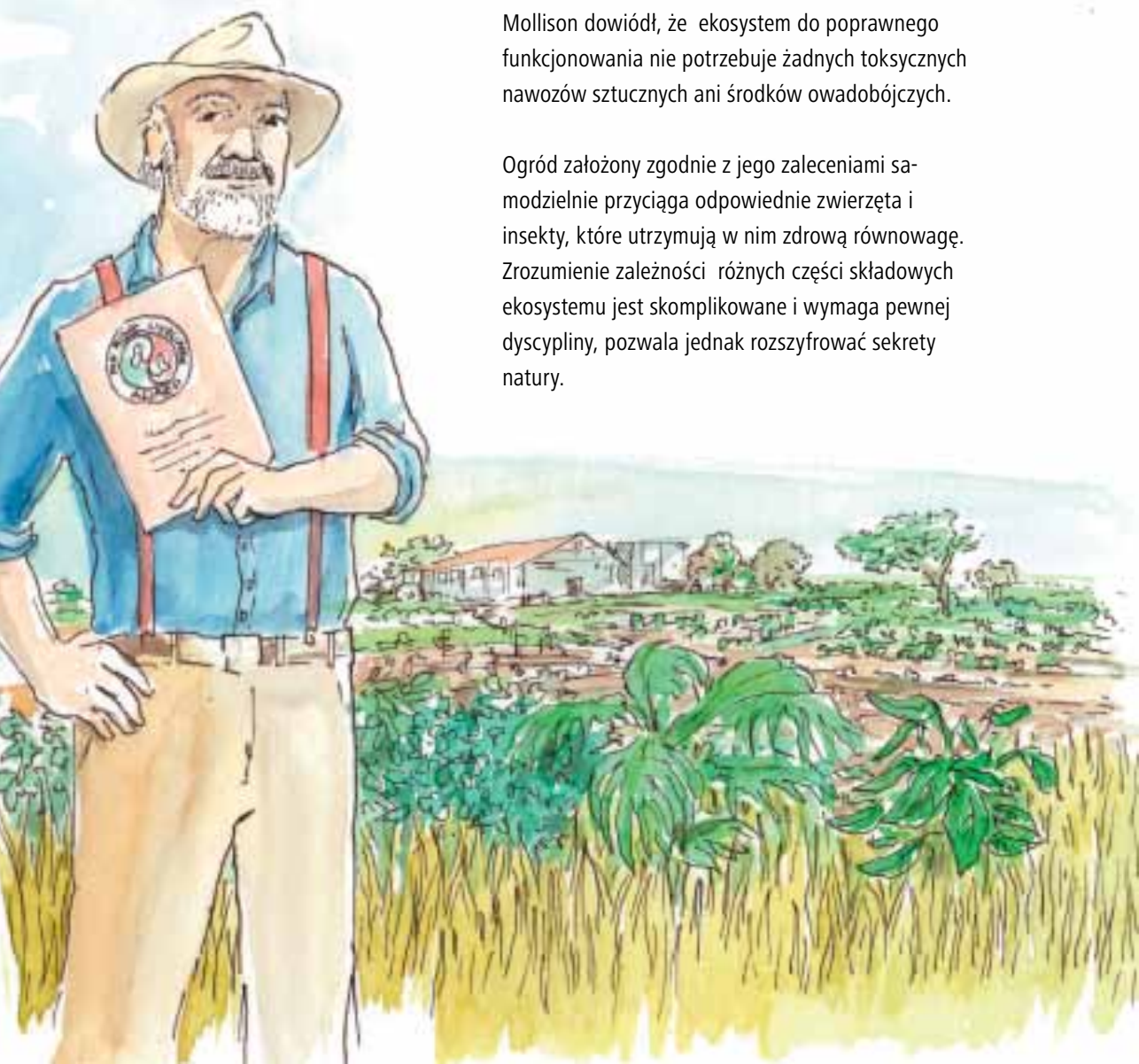

Efektywne ogrodnictwo: Co sadzić, jak i gdzie

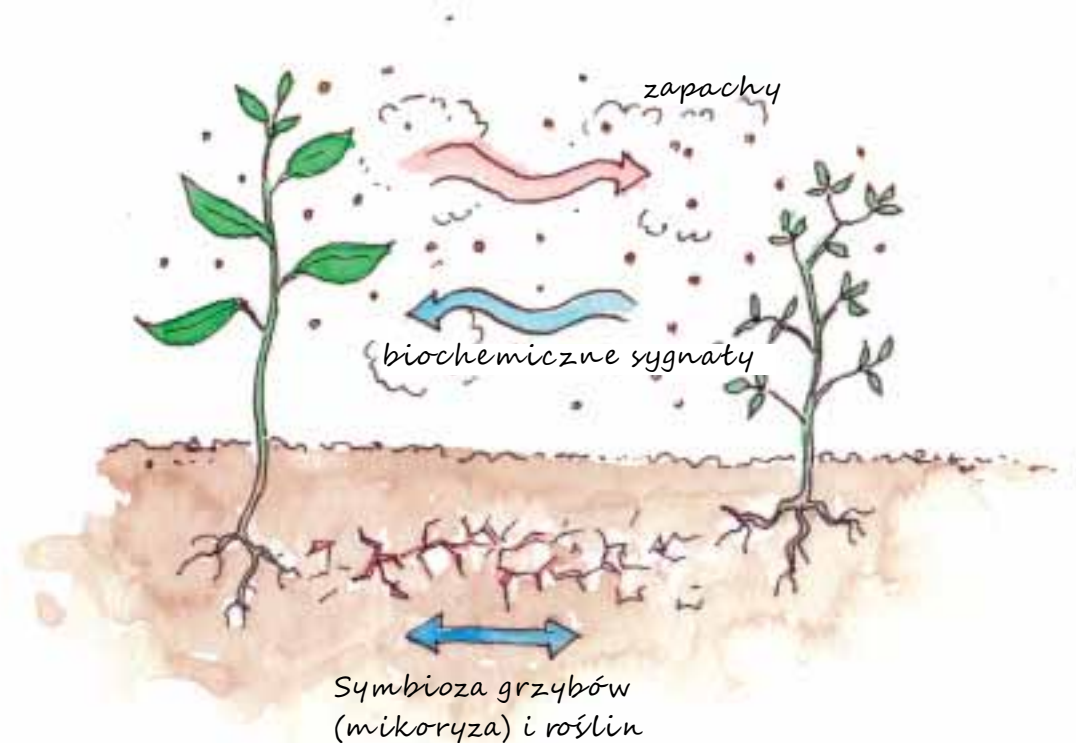
W 1981 r. Australijczyk Bill Mollison za opracowanie autorskiego modelu permakultury otrzymał nagrodę „Right Livelihood Award” (nazywaną również alternatywnym Noblem). Jego stwierdzenie o „zamkniętym i samowystarczalnym ekosystemie” jest podstawą dla ogrodników ekologicznych na całym świecie

Mollison dowiódł, że ekosystem do poprawnego funkcjonowania nie potrzebuje żadnych toksycznych nawozów sztucznych ani środków owadobójczych.

Ogród założony zgodnie z jego zaleceniami samodzielnie przyciąga odpowiednie zwierzęta i insekty, które utrzymują w nim zdrową równowagę. Zrozumienie zależności różnych części składowych ekosystemu jest skomplikowane i wymaga pewnej dyscypliny, pozwala jednak rozszyfrować sekrety natury.

Rośliny różnie oddziałują na siebie nawzajem. Rośliny są żywymi organizmami, które komunikują się między sobą za pomocą biochemicznych sygnałów i zapachów, które dla nas ludzi są trudne do uchwycenia.

Najwybitniejsi naukowcy nie są w stanie do końca rozszyfrować komunikacji zachodzącej pomiędzy roślinami. Na przykład ziemniaki uwielbiają towarzystwo kolendry i kminku. Nie wiemy czemu, ale sąsiedztwo określonych roślin wpływa na ich wzajemny wzrost.

Dla ciebie jako ogrodnika ważne jest abyś zrozumiał, że natura oznacza znacznie więcej niż tylko to co można zmierzyć lub udowodnić.

Obserwuj przyrodę i ucz się od niej. Z każdym rokiem będziesz miał więcej doświadczenia. Zarezerwuj sobie dużo czasu. Ogrodnicy odnoszący sukcesy spędzają dziennie kilka godzin ze swoimi roślinami.

Dobrzy i źli sąsiedzi

Jeśli posadzisz blisko siebie odpowiednie rośliny to mogą one na tym obopólnie korzystać. Rośliny, które do siebie nie pasują będą sobie szkodzić. W przyrodzie widzimy, że rośliny które rosną obok siebie mają podobne warunki glebowe, nasłonecznienia i lokalizacji. Korzenie wydają do ziemi specjalną wydzielinę a pobierają z niej mikroelementy. Gdy rośliny są do siebie dobrze dopasowane, to wzajemnie się użyźniają, nie przeszkadzają sobie, wręcz przeciwnie – ubogacają się.

Zwalczanie szkodników jest również ważnym tematem dla odnoszącego sukcesy ogrodnika. Nie sadź obok siebie roślin, które są podatne na te same choroby.

A tutaj kilka wskazówek o tym w jakim towarzystwie twoje rośliny będą się czuły dobrze a w jakim nie.

Roślina	Można łączyć z:	Lepiej nie łączyć z:
Fasola 	Truskawki, ogórki, seler, buraki, sałata, pomidory	Groszek, koper włoski, czosnek, warzywa cebulowe (por, szczypiorek), cebula
Endywia 	Koper włoski, kapusta, warzywa cebulowe (czosnek, por, szczypiorek)	Fasola
Groszek 	Koperek, koper włoski, ogórek, kapusta, kukurydza, marchewka, kalarepa, sałata, rzodkiewka, cukinia	Fasola, ziemniaki, czosnek, warzywa cebulowe (por, szczypiorek), pomidory, cebula
Truskawki 	Fasola, czosnek, sałata, karmbola, warzywa cebulowe (czosnek, por, szczypiorek), rzodkiewka, szpinak	Kapusta
Koper włoski	Endywia, groszek, roszponka, ogórki, sałata, szalwia	Fasola, pomidory
Ogórki	Fasola, koperek, groszek, koper włoski, kapusta, sałata, warzywa cebulowe (czosnek, por, szczypiorek), kukurydza, szpinak, kolendra, kminek	Rzodkiew, pomidory
Ziemniaki 	Fasola, kapusta, kalarepa, kminek, kukurydza, szpinak, kolendra	Jarmuż, dynia, pomidory, seler, słonecznik

Roślina	Można łączyć z:	Lepiej nie łączyć z:
Czosnek	Truskawki, ogórki, maliny, lilie, marchewka, róże, drzewa owocowe, pomidory, buraki	Groszek, kapusta, fasola
Kapusta 	Fasola, koperek, endywia, groszek, ziemniaki, sałata, warzywa cebulowe (czosnek, por, szczypiorek), seler, szpinak, pomidory	Truskawki, czosnek, cebula, gorczyca
Kalarepa	Fasola, groszek, ziemniaki, sałata, pomidory, rzodkiew, buraki, seler, szpinak, warzywa cebulowe (czosnek, por, szczypiorek)	Sałata
Sałata siewna	Fasola, koperek, groszek, truskawki, ogórki, kapusta, warzywa cebulowe (czosnek, por, szczypiorek), marchewka, pomidory	Pietruszka, seler
Por 	Truskawki, marchewka, kapusta, sałata, seler, pomidory	Fasola, groszek, buraki
Marchewka	Kminek, groszek, warzywa cebulowe (czosnek, por, szczypiorek), rzodkiewka, pomidory, cebula	
Rzodkiew 	Fasola, groszek, kapusta, sałata, marchewka	Ogórki
Seler 	Szpinak, fasola, ogórki, kapusta, warzywa cebulowe (czosnek, por, szczypiorek), pomidory, kalarepa	Ziemniaki, sałata, kukurydza
Pomidory 	Fasola, czosnek, sałata, kalarepa	Groszek, koper włoski, ziemniaki
Cukinia 	Sałata, warzywa cebulowe (czosnek, por, szczypiorek), marchewka, pietruszka, rzodkiew, buraki, seler, szpinak, fasola, cebula	
Cebula	Truskawki, sałata, marchewka, buraki, koperek	Groch, fasola, kapusta

Rośliny użytkowe

Roślina	Wsparcie dla:	Przeciwno:
Bazylia 	Pomidory, ogórki, kapusta	Mączniak
Kminek	Fasola	Mszycy burakowa
Ogórecznik lekarski 	Ogórki, cukinia	Przyciąga pszczoły
Pokrzywa 	Drzewa owocowe, jagody	Mszycy
Gryka	Seler	Użyźnia glebę
Koperek	Kapusta, marchew, buraki	Pomaga marchwi przy kiełkowaniu
Bylica boże drzewko	Kapusta	Mączlik szklarniowy
Owies	Fasola	Mszycy burakowa
Nasturcja 	Drzewa owocowe	Mszyce, wzmacniają układ odpornościowy roślin
Trybula	Sałata	Mszyce
Czosnek	Truskawki, róże	Bakterie, grzyby

Roślina	Wsparcie dla:	Przeciwno:
Lawenda	Róże	Mrówki
Chrzan	Brzoskwinia, wiśnia	Kędzierzawka
Mięta	Winogrona	Mączniak
Rzodkiew	Warzywa cebulowe	Kibitnikowate, śmietka ćwiklanka
Nagietek lekarski	Ziemniaki, kapusta	Nicień
Estragon	Pomidory, kapusta, ziemniaki, truskawki	Wirusy i grzyby
Bylica piotun	Jeżyny, warzywa cebulowe (czosnek, por, szczypiorek)	Bakterie
Cebula	Truskawki, marchew	Przędziorki
Szałwia	Kapusta	Mącznik szklarniowy
Rozmaryn	Kapusta, marchew	Mącznik szklarniowy i śmietka ćwiklanka

6

Szkodniki i choroby

Nikt nie chce dzielić swojego ogrodu i swoich zbiorów z mszycami i myszami. Dlatego też ten rozdział poświęcimy opisowi, w jaki sposób zaprojektować ogród, by był w miarę możliwości zdrowy i wolny od szkodników.

Po pierwsze musisz się pogodzić z faktem, że zawsze w twoim ogrodzie znajdzie się określona liczba szkodników, ponieważ są one częścią natury i ekosystemu. Musisz jednak utrzymywać ich liczbę w ryzach. W przeciwnym wypadku mogą się rozprzestrzeniać w niekontrolowany sposób.

Choroby częściej występują u roślin, które mają osłabiony system odpornościowy. Może twoje rośliny rosną w złym miejscu lub w towarzystwie nieodpowiednich roślin? Możliwe, że gleba na której rosną jest zbyt sucha lub zbyt mokra. To może osłabiać rośliny i czyni je podatnymi na choroby. Dlatego ważne jest, aby znać potrzeby poszczególnych roślin jeszcze przed ich uprawianiem.

